

บันทึก

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งพิพิธภัณฑสถานสำหรับพระนคร
เสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อทราบความ

เมื่อได้ตรวจพิจารณาร่างที่ส่งมาแล้ว อนุกรรมการแผนก ๒ ขอเสนอความบางข้อ
ดังต่อไปนี้

มาตรา ๔ ตามความในมาตรานี้ปรากฏว่า เมื่อได้จัดตั้งพิพิธภัณฑสถานขึ้นใหม่
ตามหัวเมืองมณฑล และได้ประกาศแล้ว ก็ให้พระราชบัญญัติฉบับนี้บังคับได้ไปในตัวทีเดียว โดยมีต้อง
ออกประกาศขยายเขตให้ใช้พระราชบัญญัติออกไปอีก วิธีที่เขียนดังนี้ก็ไม่ผิดหลักแต่ไม่ใช่เป็น
วิธีธรรมดาที่จะบัญญัติไว้ล่วงหน้าว่า พระราชบัญญัติเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะใช้บังคับแก่สถานที่ๆ จะ
พึงจัดตั้งขึ้นในภายหน้าอันมีสภาพเช่นเดียวกัน ตามทางที่เคยปฏิบัติมานั้น เมื่อจัดตั้งสถานที่ขึ้น
แล้วจึงประกาศขยายใช้พระราชบัญญัติออกไป ขอเสนอร่างใหม่ดังนี้

“ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้เฉพาะพิพิธภัณฑสถานสำหรับพระนครซึ่งตั้งอยู่ใน
จังหวัดกรุงเทพฯ ต่อไปเมื่อได้ประกาศตั้งพิพิธภัณฑสถานขึ้นตามหัวเมืองมณฑลใด และถ้าจะทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้สำหรับพิพิธภัณฑสถานที่ตั้งขึ้นนั้นด้วย ก็จะได้
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไปภายหลัง”

มาตรา ๗ มาตรานี้บัญญัติว่า ตำแหน่งและการเลื่อนชั้นของข้าราชการใน
พิพิธภัณฑสถานฯ ให้เป็นไปเช่นเดียวกันกับข้าราชการพลเรือน ในเวลานี้ยังไม่มีกฎหมายว่าด้วย
ระเบียบข้าราชการพลเรือนทั่วไป เพราะฉะนั้นฐานะของข้าราชการในพิพิธภัณฑสถานฯ จึงไม่
แน่นอน จนกว่าจะได้ออกพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนแล้ว

มาตรา ๑๒ อนุมาตรา ๑ และมาตรา ๑๖ ความประสงค์ของมาตราทั้ง ๒ นี้
กำหนดการอย่างเดียวกัน คือ กำหนดการจำหน่ายสิ่งของๆ พิพิธภัณฑสถานฯ โดยโอนไปขาด จึงดู
เป็นการสมควรที่จะบัญญัติความรวมไว้ในมาตราเดียวกัน ยิ่งกว่าที่จะแยกออกเป็น ๒ มาตรา และ
อยู่ห่างกัน เพราะฉะนั้นจึงเห็นควรตัดมาตรา ๑๖ ออกและร่างมาตรา ๑๒ ใหม่ดังนี้

“ห้ามมิให้โอนกรรมสิทธิ์ในบรรดาของหลวงสำหรับพระนครที่เก็บรักษาไว้ใน
พิพิธภัณฑสถานฯ เว้นแต่ในพฤติการณ์ต่อไปนี้ คือ

๑) เมื่อผู้จัดการพิพิธภัณฑสถานฯ ได้ร้องขอและได้รับความยินยอมของราช
บัณฑิตยสภาที่จะโอนกรรมสิทธิ์ในของนั้น หรือ

๒) เมื่อราชบัณฑิตยสภาเห็นว่าจะเป็นการได้ผลดีในอันที่จะเอาสิ่งของที่มีอยู่
มากเกินต้องการมาแลกเปลี่ยนกับสิ่งของอย่างอื่นที่เป็นคุณ หรือจะจำหน่ายสิ่งของที่มีอยู่เป็น
จำนวนมากหรือหาได้ไม่ยากเพื่อประโยชน์ของพิพิธภัณฑสถานฯ

ส่วนบทบัญญัติในมาตรา ๑๒ อนุมาตรา ๒ และ ๓ ซึ่งเกี่ยวแก่การโอนชั่วคราว
โดยเฉพาะนั้นกรรมการเห็นว่าควรบัญญัติเป็นอีกมาตราหนึ่งต่างหาก

ในที่สุดขอเสนอว่า ตามที่ร่างใหม่ข้างบนนี้มีได้กล่าวถึงความยินยอมของผู้ให้ในเมื่อจะโอนสิ่งของที่เขาให้ อนุกรรมการเห็นว่าไม่จำเป็นที่จะมีบทบัญญัติเช่นนั้นไว้ เมื่อมีผู้ใดให้สิ่งของแก่พิพิธภัณฑสถานฯ การให้นั้นอาจมีเงื่อนไขหรือไม่เลยก็ได้ ถ้ามีเงื่อนไขก็ต้องบังคับด้วยเงื่อนไขตามที่พิพิธภัณฑสถานฯ ยอมรับของนั้น ๆ ไว้ซึ่งอาจมีได้ว่า ถ้าจะโอนของนั้นไปขาดแล้วก็ต้องโอนพร้อมความยินยอมของผู้ให้ ถ้าการให้นั้นไม่มีเงื่อนไข สิ่งของที่ให้ก็ย่อมตกเป็นกรรมสิทธิ์ของพิพิธภัณฑสถานฯ ที่เดียวจะเป็นการดีกว่า ถ้าจะไม่ผูกพันพิพิธภัณฑสถานฯ ด้วยบทบัญญัติดังในร่างเดิม บทบัญญัติเช่นนั้นถ้าผู้ให้จะต้องไม่ยอมให้โอนแล้ว ก็จะเป็นการบังคับพิพิธภัณฑสถานฯ ให้ต้องเก็บรักษาส่งของอันเป็นการเปลืองที่และหาค่ามิได้ไว้ไม่มีที่สุด

มาตรา ๒๐ และ ๒๑ อำนาจที่จะออกกฎข้อบังคับสำหรับพิพิธภัณฑสถานฯ ดังที่กำหนดให้ราชบัณฑิตยสภาตามมาตรา ๒๐ นั้นก็เช่นเดียวกับอำนาจที่จะออกกฎข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ อันมอบหมายแก่เสนาบดีในเรื่องอื่น ๆ เช่นเดียวกัน กรรมการขอเสนอว่า วิธีการที่เคยปฏิบัติอยู่นั้น เมื่อตัวบทให้อำนาจแก่เสนาบดีที่จะออกกฎได้แล้ว เสนาบดีออกกฎได้ในความรับผิดชอบของตนเอง ไม่ต้องขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต อนุกรรมการเห็นต่อไปว่า มาตรา ๕, ๒๐ และ ๒๑ ควรควบกันเข้าได้มีข้อความดังนี้

“ให้ราชบัณฑิตยสภามีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และทำรายงานประจำปีขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย รายงานนี้ให้ประกาศโฆษณาทุก ๆ ปีให้ราชบัณฑิตยสภามีอำนาจออกกฎข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎข้อบังคับนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้เป็นอันใช้บังคับได้

วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๔๖๙

หลวงสารสาสน์ประพันธ์

เลขานุการฯ